

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการ ได้แก่ ๑) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ที่มีต่อครูประจำการและครูพระสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๓) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริม พัฒนาคุณธรรม การสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูโรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนวัดอินทาราม ด้านประชากร ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ๒๘๒ คน จากประชากรทั้งหมด ๑,๑๐๐ คน โดยการเปิดตารางเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างของ R.V.Krejcie and D.W.Morgan และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามมาตรฐานประเมินค่า ๕ ระดับ การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยนำเสนอรายงานการวิจัยอันประกอบด้วย สรุปการศึกษา อภิปรายผล การศึกษา และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สรุปการศึกษา

๕.๑.๑ สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป จากแบบสอบถามที่ได้รับกลับ จำนวน ๒๘๒ ชุด พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหญิง จำนวน ๑๘๕ คน นักเรียนชาย มีจำนวน ๙๗ คน นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง ๑๔ – ๑๖ ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๒๐ รองลงมาคืออายุระหว่าง ๑๗ – ๑๘ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๐ อายุระหว่าง ๑๑ – ๑๓ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๐ เมื่อแยกนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกตามระดับชั้นเรียน พบว่า เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ – ๖ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๗๐ รองลงมาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๐๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เป็นร้อยละ ๑๖.๘๐ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ คิดเป็นร้อยละ

๕.๑.๒ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้าน ผลการวิเคราะห์ที่ได้คือ ด้านการวัดและประเมินผล มีการจัดการที่ดีอยู่ในระดับสูง รองลงมาได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการที่อยู่ในระดับต่ำ

ด้านหลักสูตรสาระการเรียนรู้ พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ หลักสูตรมีเนื้อหาพระพุทธประวัติเหมาะสมกับช่วงชั้นที่เรียน ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมากมีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ มีเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาเหมาะสมกับช่วงชั้นเรียน รองลงมาคือมีเนื้อหายากแก่การศึกษาด้วยตนเอง มีเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หลักสูตรมีเนื้อหาธรรมเหมาะสม

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ ครูใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูมีลีลาการสอนแบบสาธิต และปฏิบัติได้น่าสนใจ รองลงมา คือ ครูบอกจุดมุ่งหมายของการสอน และครูอธิบายเนื้อหาจากง่ายไปหายากได้อย่างชัดเจน ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน

ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ ครูใช้ธรรมชาติไว้อ่านสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือครูใช้เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ เหมาะสมกับเนื้อหา รองลงมาคือ ครูใช้สื่อลำดับก่อน หลังอย่างคล่องแคล่ว ครูใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น วิดีทัศน์ มาฉายให้นักเรียนดูหรือรูปภาพ เป็นต้น ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูมีกิจกรรมรายวิชาพระพุทธศานานอกโรงเรียน รองลงมาคือ ครูมีกิจกรรมทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น ตก

บาตร ฟังเทศน์ เป็นต้น และครูมีกิจกรรมหลากหลายให้ข้อเปรียบเทียบได้ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีกิจกรรมฝึกสมาธิในช่วงโม่งเรียนประจำทุกครั้ง

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูวัดผลและประเมินผล นักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน รองลงมาคือ ครูมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และ ครูประเมินผลได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้

๕.๑.๓ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลดังนี้

การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ระหว่างเพศ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ระหว่างอายุ นักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และระหว่างชั้นเรียนพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง

๕.๑.๔ แนวทางส่งเสริม พัฒนาคุณธรรม การสอนวิชาพระพุทธศาสนา

ผลจากการวิเคราะห์ถึงแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล พบว่ามี ๑๓ ข้อ ได้แก่

๑. ด้านหลักสูตร

๑.๑ อยากให้ครูอธิบายเนื้อหาหลักสูตรให้เข้าใจง่าย

๑.๒ อยากให้ครูนำตัวอย่างหลายๆมาประกอบการเรียนและอธิบายเพิ่มเติมในเนื้อหา

๑.๓ อยากให้ครูสอนเน้นกิจกรรมในเนื้อหาด้านพระศาสนาโดยนำบุคคลตัวอย่างมาเป็นต้นแบบ

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน

๒.๑ อยากให้ครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

๒.๒ อยากให้มีการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มาก

๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน

๓.๑ อยากให้ครูใช้คอมพิวเตอร์และสื่อที่ดีทันสมัยต่อการเรียนประกอบการสอน เพื่อเข้าใจง่าย

๓.๒ อยากให้ปรับปรุงสื่อการเรียนคาบคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นแหล่งศึกษา

ข้อมูลทางพระพุทธศาสนา

๓.๓ อยากให้เพิ่มสื่อที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

๔. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

๔.๑ อยากให้กิจกรรมในการเรียนการสอนมากขึ้นเพื่อความคลาไคล

๔.๒ อยากให้จัดนิทรรศการความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๕. ด้านการวัดและประเมินผล

๕.๑ อยากให้ครูวัดผลแบบง่ายๆและนักเรียนเข้าใจด้วย

๕.๒ อยากให้ครูบอกผลการเรียนเร็วขึ้น

๕.๓ อยากให้ครูวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของนักเรียน

๕.๒ อภิปรายผลการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาพิจารณากับแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการทบทวนวรรณกรรมนำมาอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

นักเรียนมีความคิดเห็นต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร พบว่านักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผล มีการจัดการที่ดีอยู่ในระดับสูง รองลงมาได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่ามีจัดการที่ดีอยู่ในระดับต่ำ

ด้านหลักสูตร เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ หลักสูตรมีเนื้อหาพระพุทธประวัติเหมาะสมกับช่วงชั้นที่เรียน ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมากมีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ มีเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาเหมาะสมกับช่วงชั้นเรียน รองลงมาคือมีเนื้อหาอยากแก่การศึกษา

ด้วยตนเอง มีเนื้อหาวิชาพระพุทธศาสนาสอดคล้องกับการนำไปปฏิบัติ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หลักสูตรมีเนื้อหาธรรมเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ **พระปรีชา ปรีชาโน** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนสตรีวัดระฆัง เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานครพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นด้านหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับมาก

ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ ครูใช้ภาษาชัดเจนเข้าใจง่าย ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูมีลีลาการสอนแบบสาริต และปฏิบัติได้น่าสนใจ รองลงมา คือ ครูบอกจุดมุ่งหมายของการสอน และครูอธิบายเนื้อหาจากง่ายไปหายากได้อย่างชัดเจน ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูเอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **พระครูธรรมศาสนโมสิต** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ของครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลาพบว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน การทำแผนการสอน การศึกษาหลักสูตร การวัดผลประเมินผล และการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีรายข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในแต่ละด้าน ดังนี้ ผู้สอนไม่ได้จบวิชาพระพุทธศาสนาโดยตรง คู่มือที่ใช้ในการประกอบการทำแผนการสอนมีน้อย โรงเรียนได้รับเอกสารการสอนซ้ำ เช่น แผนการสอน คู่มือครู มีการไปสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจากการไปเยี่ยมที่บ้านน้อย และจุดประสงค์การเรียนรู้ยังไม่คำนึงถึงความพร้อม ด้านวัสดุ/อุปกรณ์/อาคารสถานที่/แหล่งการเรียนรู้

ด้านสื่อการเรียนการสอน เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด และมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คือ ครูใช้ธรรมชาติไว้สอนสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ในข้ออื่น ๆ ที่อยู่ในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือครูใช้เอกสาร ข้อมูลต่าง ๆ เหมาะสมกับเนื้อหา รองลงมาคือ ครูใช้สื่อลำดับก่อน หลังอย่างคล่องแคล่ว ครูใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น วิดีทัศน์ มาฉายให้นักเรียนดูหรือรูปภาพ เป็นต้น ข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูใช้สื่อการสอนเหมาะสมกับวิชาพระพุทธศาสนา

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อวิเคราะห์จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูมีกิจกรรมรายวิชาพุทธศาสนานอกโรงเรียน รองลงมาคือ ครูมีกิจกรรมทุกวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เช่น ศักยบูชา พื้งเทศน์ เป็นต้น และครูมีกิจกรรมหลากหลายให้ข้อเปรียบเทียบได้ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูมีกิจกรรมฝึกสมาธิในช่วงเรียนประจำทุกครั้ง สอดคล้องกับงานเขียนของ **สิน งามประโคนและคณะ** ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการสอนของครูวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาพบว่า ผลการศึกษาประสิทธิภาพของครูที่สอนวิชาพระพุทธศาสนาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่๑สภาพการเรียนการสอนโดยภาพรวมพบว่า ครูใช้กิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าร้อยละ๕๐ขึ้นไปด้วยการสนทนาและการซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่เรียนและ เข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา แต่ยังมีกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาน้อยกว่าร้อยละ๑๑ คือการให้นักเรียนไปค้นคว้าหาความรู้วิชาพระพุทธศาสนาในทางอินเทอร์เน็ต

ด้านการวัดและประเมินผล จากข้อมูลงานวิจัย พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวม มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นในระดับมาก มีลักษณะเด่น ๓ ข้อแรก คือ ครูวัดผลและประเมินผลนักเรียนควบคู่ไปกับการเรียนการสอน รองลงมาคือ ครูมีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และ ครูประเมินผลได้ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้ และครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด และข้อที่นักเรียนมีความคิดเห็นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานเขียนของ **พระนิพนธ์ เทวธมโม** ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๒ พบว่า การประเมินผลด้านผลผลิตจากการสอนนั้นพบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง เช่น นักเรียนมีการ พัฒนาจิตเพื่อช่วยเหลือเพื่อน โรงเรียน และครอบครัว นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพระพุทธศาสนา นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดีและควบคุมอารมณ์ได้ รวมทั้งนักเรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน เป็นต้นและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สาธร แก่นมณีและคณะ** ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมัธยมศึกษาที่มีระดับชั้นแตกต่างกัน คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่าผู้สอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการประเมินผลการสอนวิชาพระพุทธศาสนาอยู่ในระดับมาก

๕.๒.๒ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนต่อครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนวัดอินทาราม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลดังนี้

การเปรียบเทียบข้อมูลพื้นฐานนักเรียน ระหว่างเพศ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ และ ระหว่างอายุนักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และระหว่างชั้นเรียนพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทรงศักดิ์ บุญปก ได้ทำการวิจัยเรื่องระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติของครูตามระบบการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๔ ด้าน ได้แก่ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า ๑. โดยรวมครูที่มีปฏิบัติตามระบบการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ๒ ด้าน คือ ด้านเนื้อหาสาระและด้านกิจกรรมการเรียนการสอน นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยรวมครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาพระพุทธศาสนา ๔ ปีขึ้นไป ปฏิบัติตามระบบการสอนมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริม พัฒนาคุณธรรม การสอนวิชาพระพุทธศาสนา

๑. ด้านหลักสูตร นักเรียนเสนอแนวคิดว่ายากให้ครูอธิบายเนื้อหาหลักสูตรให้เข้าใจง่าย และนำตัวอย่างมาประกอบการเรียนและอธิบายเพิ่มเติมในเนื้อหา และเน้นอธิบายเนื้อหา ด้านพระศาสนาโดยนำบุคคลตัวอย่างมาเป็นต้นแบบ และเพิ่มเวลาในการเรียนนอกห้องเรียนให้มากขึ้น

๒. ด้านการจัดการเรียนการสอน นักเรียนเสนอแนวคิดว่ายากให้มีการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนให้มากขึ้นโดยให้ครูจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

๓. ด้านสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนเสนอแนวคิดว่ายากให้มีคอมพิวเตอร์ ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ยากให้ปรับปรุงสื่อการเรียนคาบคอมพิวเตอร์เพื่อเป็นแหล่งศึกษาข้อมูลทางพระพุทธศาสนาและใช้สื่อที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น

๔. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนเสนอแนวคิดว่า อยากให้กิจกรรมในการเรียนการสอนมากขึ้นเพื่อความคลาไคล่ เช่น การจัดนิทรรศการความรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

๕. ด้านการวัดและประเมินผล ผลการวิจัย พบว่า ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนเสนอแนวคิดว่า อยากให้ครูวัดผลแบบง่ายๆ และนักเรียนเข้าใจนักเรียนด้วย อยากให้ครูวัดและประเมินผลตามสภาพจริงของนักเรียน และ อยากให้ครูบอกผลการเรียนเร็วขึ้น

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเชิงนโยบาย

๑) ด้านหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาสัมมนาเกี่ยวเนื้อหาหลักสูตรวิชาพระพุทธศาสนาให้ครูผู้สอนและโรงเรียนเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

๒) ด้านการเรียนการสอน ควรมีการส่งเสริมให้ครูสอนวิชาพระพุทธศาสนา ประชุมโรงเรียนเครือข่ายในการอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันเพื่อเพิ่มทักษะการสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้น่าสนใจและสนุกได้ความรู้

๓) ด้านกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาให้จัดกิจกรรมการเรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมทั้งการจัดกิจกรรมในโรงเรียนและการศึกษานอกโรงเรียน เช่น วัด สถานที่สำคัญ ๆ ทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนนิมนต์พระภิกษุมานำกิจกรรมคุณธรรมและจริยธรรมแก่นักเรียน

๔) ด้านการใช้สื่อการเรียนสอน ทาง ผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาควรใช้สื่อให้หลากหลายทั้งสื่อธรรมชาติ และสื่อสมัยใหม่ เช่น เทคโนโลยี เป็นต้น

๕) ด้านการวัดและประเมินผล ควรยึดหลักการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของการเรียนการสอนในโรงเรียนและมีการนำผลการวัดและประเมินผลไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนวิชานี้อย่างต่อเนื่อง

๕.๓.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียน โดยทำการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เจาะลึกมากขึ้น

๒) ควรศึกษาประเด็นการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาของครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนา โดยการสอบถามจากกลุ่มของครูผู้สอนเอง และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและเหมาะสมต่อการพัฒนาหลักสูตร